112. szám

A „KELET“ előfizetési dija:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Fél évre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.
Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 12-ik szám.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési dijak.
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 2 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhau) der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10 Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapesten: Haasenste. és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések fe vételi irodája Budapesten Szervitatér 3. sz.
Nyilttéri czikkek
gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

Tizenegyedik évfolyam. 1881. Kolozsvár, szerda, május 18

NÈZZÜK AZT A SZÉLBALI PROGRAMMOT....

I.

(T.) Nem akarok sérteni, nincs is szándékomban, a sértegetések politikája nem is a mi kenyerünk, csak legyen az ellenzéki privilegium ezután is; ámde ha az itt elmondandó tiszta igazság hizelgő azért még se lesz a szélsőbalra nézve,— arról nem tehetek.

A napokban ugyanis, Vácz városában nagy értekezletet tartott a szélbal s a jelöltnek pénze lévén, szóról-szóra közöltette az „Egyetértésben“ az egész értekezletet, melyet olvasván, egy sajátságos, de hasonló eset merült fel emlékezetemben, mely ehez a váczi értekezlethez a legutolsó hajszálig hasonló, de mégis azzal a különbséggel, hogy a mit én emlitek, az őszintébb volt.

1848-ban ugyanis Hurbán megjelenvén Körmöcz-Bánya városában, a vidéki tótokat odahivta bölcs értekezletre, akar csak a váczi vala. A nagy piacz zsufolásig megtelt nagy kalappal, mely alatt csak ugy permetezett a lelkesedés izzadtsága. Hurbánnak, a nagy hazafinak megjelenését várta minden nemes kebel s az egész politikai érettség. Hurbán nem is sokat váratott magára, s egetverő zsiviók közt jelent meg a városház erkélyén, a nagy kalapok felett, akár csak a feljövő nap, már t. i. a mint a mi szélsőbali apostolaink is tenni szokták, kikelvén az asztalból vagy hordóból.

Hurbán aztán röviden előadván, hogy érett politikai megfontolás után mire határozta ő el magát, szavait a következő kérdésekkel fejezte be:

— Ime, akartok-e hát független Tótországot?

— Akarunk! — mennydörgött vissza a nép szava.

— Akartok-e sok pénzt, sok búzát és birtokot?

— Akarunk!

— Akartok-e szép lovat, szép tehenet meg hat ökröt?

— Akarunk! —

— Hát külön királyt akartok-e?

— Akarunk!

Mikor tehát mind ez a jó akarat megvolt a nemzetiségben, mert azt hitték, hogy „az akarattal“—egyszersmind elégis van téve mindennek, ekkor Hurbán karántotta kardját, megvillogtatta feje felett és ezt kiáltá:

— Tehát utánnam vitéz tótság! — Verjük le a magyarokat, vegyünk el tőlük mindent, s az mind a tietek lészen!

Mire aztán a nemes tótság ugy ott hagyta vitéz Hurbánt, mint Szent Pál az oláhokat.

Na lássák önök szélsőbali vitéz jelöltek és pártvezérek, legyenek önök is oly őszinték, mint Hurbán volt, mondják ki nyiltan: hogy lesz független Magyarország és minden, hanem elébb le kell verni a birodalom másik felét, aztán le kell verni a szomszéd szláv népeket, ráadásul pedig le kell verni az oroszt,— hát nem fog többé háborgatni ősi birtokunkban senki. — Majd meglátjuk, hogy a független választókból hány marad meg önök körül. Önök azonban nem mondják azt, a mit Hurbán mondott, hanem önök azt akarják elhitetni a néppel: hogy annak csak — akarni kell (!) és minden kivánság az ölébe hull.

Na hát mondok én annak a népnek valamit, még pedig Kossuth Lajosnak 1867-ben a vácziakhoz irt leveléből idézve. Aztán a néptől függ kinek higyjen, Kossuth Lajosnak-e vagy annak a képviselő jelöltnek, a ki mindent igér, csakhogy megválasszák? — Kossuth Lajos igy irt tehát:

„És (jegyezzék ezt meg kérem jól maguknak honfitársaim) ez a közösügyi alku, melyet az országgyülés többsége a nemzetre rászavazott, nem egy meghatározott időre, hanem örökre szól, és nem is oly törvényhozási tárgy, melyet a mint egy többség megszavazott, egy más többség eltörölhet ne. Nem, ez oly végzelmes határozat, melyet a magyar országgyülésnek nem álland többéhatalmában megváltoztatni. Mert ez egy nemzetközi kétoldalu szerződés, melyet csak karddal lehetend megsemmisiteni.“

Ime, tisztelt uraim, ki beszél már most igazat? Kossuth Lajos-e, a ki azt mondja, hogy a közösügyes szerződés megváltoztatása nem álland a függetlenségi párt hatalmában még akkor sem, ha többségre jut, — ha csak karddal nem akarja azt megoldani? — vagy azok, kik nem mernek oly őszinték lenni, hogy ezt kimondják, vagy oly őszinték lenni, mint Hurbán volt, hanem elhitetik a néppel, hogy a puszta akarat elég, és a mennyei manna ölébe hull.

Hát azt hiszi az a nép, hogy a függetlenségi párt ezen beszélgetése igaz volna, hát nem mindnyájan azt akarnók mi is? Hát van olyan bolond ember a világon, a ki nem lenne gazdag, független és boldog, ha csak attól függne, hogy akarni kell? Hát már ugyan ki ne akarná azt én Jézusom!

De kérjük szépen önöket, tisztelt függetlenségi jelöltek és pártvezérek, ne csak azt mondják önök, hogy: Akartok-e független Magyarországot? Akartok-e önálló hadsereget, kis adót és hegyen-völgyön lakodalmat? — hát minden meg lesz; hanem kérjük, mondják el önök még a következő szent igazságokat is, és majd csak aztán nézzenek szét a választók közt, azaz:

Önök akarnak független Magyarországot önálló hadsereggel és önálló diplomácziával. Ám képzeljék hát önök, hogy a forradalom már győzött, Ausztria leveretett, az egész keleten disdalmaskodtunk és függetlenek vagyunk. Ezen függetlenségünk fentartására ennyi ellenség közepett egy millió katona szükséges, azaz 20 évtől 40-ig minden fegyverfogható ember katonáskodása. Ezt a millió egészséges embert most már el kell látni a gyerekeknek, az asszonyoknak és az öregeknek, hogy t. i. őket megvédelmezzék: élelemmel, ruházattal és fegyverrel. Annak a millió katonának a tartása belekerülne nekünk magunknak annyiba, mint a mennyibe most az egész birodalmi hadsereg tartása az egész birodalomnak kerül, mert nekünk magunknak olyan erőseknek kellene lennünk, mint a mily erős az egész keleti szlávság és oláhság együtt véve. Ehez véve az önálló diplomacziát, hát mindjárt kiütne az adó még egyszer annyira, mint jelenleg: a mit fizetnének az öregek, az asszonyok, a gyerekek, meg az ügyefogyottak.

És hogy mit akarhatnának még önök, arról a jövő alkalommal.

A háromszéki szövészeti ipar és női ipar-iskola rendezésére a földmivelés ipar és kereskedelmi minister a folyó évre 9000 frtot utalványozott. A kovásznai állami iskola mellett felállitandó nőipartanműhely berendezésére pedig, a közoktatási minister utalványozott 500 frtot. Sepsi-Szent-Györgyön az iparos és kereskedői tanulók iskoláztatása megkezdetett, s annak költségeire a brassói kereskedelmi és iparkamara három évre évi 200—200 frt segélyt szavazott meg. (O. È.)

—

Ménlótelep nagyobbitás. A földmivelés, ipar és kereskedelmi miniszter értesitette Háromszékmegye közönségét, hogy miután az érdeklődés a lótenyésztés iránt az ország erdélyi megyéiben ujabb időben igen élénken nyilvánult, a sepsiszentgyörgyi ménlótelepnek, 30 ménlóval szaporitása lesz szükségessé s felhivta a megyét, hogy azoknak elhelyezéséről a megye és a kormány közt fennálló szerződés 6. pontja értelmében haladék nélkül gondoskodjék. A megye ezen rendelet folytán megbizta alispánját, hogy a méntelep parancsnoksággal és a kir. épitészeti hivatallal egyetértőleg a szükséges telket szemelje ki, az épitkezési tervet készittesse el s azt azon kéréssel terjessze fel a ministerhez, hogy miután az épitkezési költségek a tulajdonos megye közmivelődési alapját terhelik és ezen alapnak, a rendeltetése czéljából fennmaradó évi jövedelme nem engedvén meg egyszerre ily tetemes költségekbe kerülő épitkezés teljesitését, a megállapitándó épitkezési költséget a miniszter tárczája terhére előlegképen utalványozza ki, oly feltétellel, hogy az igy előlegezett összeg az 1882. év január 11-től kezdve 3 egymásután következő év alatt a haszonbéri összegből levonás visszatéritessék. (Orsz. Ért.)

—

A székely művelődési és közgazdasági egylet hazafias törekvését Háromszék megye közönsége méltányolván, a köznevelésigalapból kifejtendő 100 frtal annak alapitó tagjai közé lépett. (O. È.)

—

A képviselőház közlekedésügyi bizottsága tegnap d. u. 4 órakor Dániel Pál elnöklete alatt tartott ülésében, melyen a kormány részéről Ordódy miniszter, Záhorszky és Nagy L. min. tanácsosok voltak jelen, tárgyalta a budapest-pécsi I. rendü vasut kiépitéséről szóló törvényjavaslatot.

Perczel, Ráth Károly és György Endre átalánosságban a törvényjavaslat elfogadása mellett nyilatkoztak. György Endre megjegyzi, hogy az állam által való kiépités talán czélszerübb lett volna, azonban az állam érdekeit lehetőleg megóvottaknak látja.

Ráth Károly felhozza, hogy az engedélyokmányban a hazai ipar számára lehető védelemről kellene gondoskodni

Ordódy miniszter azon nyilatkozatot teszi, hogy oly pályákon, melyekhez az állam sem készpénzzel, sem biztositással nem járul, az engedélyekben aggodalmat keltene fel ily intézkedés az iránt, hogy gátolva lesznek a szükséges beszerzéseket a legczélszerübb uton eszközölni. A miniszter ezen nézetét a bizottság elfogadja.

György Endre felemliti a belföldi egyének alkalmazását, a mi hasonló okokból nem volt elfogadható.

Az engedélyokmány 24. §. tárgyalásánál Ráth Károly felvilágositást kér az iránt, hogy a minimalis szállitási dijak alkalmazása, milyen hatással lesz a kereskedelemre? mire a kormány azt a felvilágositást adja, hogy a kormánynak hatalmában lesz a most fennálló dijakat ezen vonalon a körülményekhez képest lejebb szállitani.

Ezek után a törvényjavaslat átalánosságban és részleteiben is elfogadtatván, a pénzügyi bizottság értesitésével György Endre bizatott meg. (Orsz. Ért.)

Képviselőválasztási mozgalmak.

A szabadelvü pártszolnok-dobokamegyei pártértekezlete.

Deés, 1881. május 15.

A nagyon szép számban, megyénk különböző és legtávolabb vidékéről is egybegyült választók értekezletét Torma István elnök igen csinos kerek beszéddel nyitja meg, melyben mindenekelőtt fölemliti, hogy a számos választópolgár ez alkalommal való megjelenése állami életünk és a közigazgatás iránt viseltető nagy érdeklődésöknek fényes bizonyitékául szolgál. Kimondja, hogy nem látja szükségesnek most a szabadelvü párt, illetve parlamenti kormánypárt nevezetesebb alkotásait elősorolni, mert ezt a képviselők szabatosabban fogják választókerületeikben annak idején előadni, mint azt szóló tehetné. De mint a megyei párt elnöke kötelességének tartja a választók figyelmét fölhivni arra, hogy vállvetve mindent el kell követnünk azon czélból, miszerint pártunk a parlamentben ismét a többséget alkossa, s ez által bizalmunkat fejezzük ki a jelenlegi kormány, de különösen annak elnöke Tisza Kálmán iránt, (Éljenzés!) kinek államférfiui tehetsége és jellemszilárdsága hivatva van hazánkat nagygyá és boldoggá tenni (Ugy van!). El kivánja mondani azon elveket, melyek a jövő országgyülésen érvényesitendők volnának.

Első sorban államháztartásunkban kell az egyensulyt helyreállitani. — Ez iránt nem kételkedik, sőt biztositva látja ezt abból is, mert a pénzügyminister legközelebb is oly nagyszerü pénzügyi müveletet hajtott végre, mely hazánk hitelét oly magas fokra emelte, hogy e tekintetben vele más állam talán nem is vetélkedhetik. Érti a renteconversiót..

Másodszor rendezni kell az administratiót, rendezni aképen, hogy a megye legyen az alkotmányos szabadság védbástyája és feleljen meg a kor szinvonalának, jogosan támasztott igényeinknek. Az igazságszolgáltatás terén hassanak oda, hogy az anyagi és alaki jog ugy kodifikáltassék, hogy az hazánk minden egyes lakosának javára szolgáljon; a felsőbb birságok szerveztessenek, a birák állása stabiláltassék és függetlenittessék, az ügyvédi kar érdeke meg legyen óva. Hozassanak oly agralis törvények, hogy a birtok becse emelkedjék, a mezőgazdaság lendületet nyerjen. Az ipar, kereskedelem, müvészet és tudomány felvirágzására téni, s Osborn hadnagy együtt ültek a nagy elfogadó teremben, s nagy mértékben kiváncsiak voltak, mi ohozhatja azon nagy vigasságot, mely Emilia szobájában uralkodni látszott. Nem zajos, de sajátságos vigság volt, mi onnét aláhangzott.

Gertrud hangos nevetését könnyen fel lehetett ismerni, s még Emilia is részt vett a koronként meg-megujuló hahotában; s ugy látszott, egy harmadik egyénnek is kell ott lenni, mert néha egy idegen s nagyon különös vékony hang is vegyült a többiek közé. Kitty két, három izben is oda szaladt az ajtóhoz, hogy hallgatódzék, s ha lehet, kivegye a társaságból a vidámság okát, és végre azon hirrel tért vissza, hogy „a boszorkány királynő“ lefelé jön a lépcsőkön.

E perczben kinyitotta Gertrud az ajtót, melyet Kitty maga után bevágott volt, s bevezette miss Patty Pacet, ki kimért apró léptekkel egyenesen Grahamné felé tartott, s előtte megállva, mély bókot csinált.

— Hogy van asszonyom? — kérdé percznyi szünet után mrs. Graham, ki csaknem hajlandó volt azt hinni, hogy Gertrud tréfát akar üzni vele.

— Ez itt alkalmasint a ház urnője, szólt miss Pace.

Mrs Graham elismerte, hogy e czim illeti meg őt.

(Folyt. köv.)

A KELET TÁRCZÁJA.

A LÁMPAGYUJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNYE.

Huszonnyolczadik fejezet.

A csalódott udvarló.

(Folytatás.)

— Hol maradt, Fánni? kérdezte Gertrud, ki a társalgásnak más irányt kivánt adni.

— Nem tudom, felelt Ben oly hangon, mely nyilván mutatta, hogy nem Fánniról óhajt most beszélni.

Rövid szünet állt bé, mialatt Bruce ábrándozva nézte Gertrud ujjait, a mint azok szorgalmasan öltögettek munkájára.

— Mily nagy figyelmet fordit kegyed munkájára, szólalt meg újból, fel sem akar pillantani.

Szeretném, ha én is oly vonzerővel birnék kegyedre nézve.

— Magam is szeretném, hogy enynyire néma és ártalmatlan legyen, gondolta Gertrud.

Ugy látszik nem nagy fáradságot vesz magának engem mulattatni, folytatta Ben, midőn ide jövök, hogy látogatást tegyek kegyednek.

— Azt hittem a mrs. Graham meghivására jött.

— És nem kelle-é egy óra hosszat tennem a szépet Kittynek, hogy ezt kinyerhessem?

— Ha a meghivást csak cselfogásának köszönheti, akkor nem érdemes reá, hogy kinyerte, szólt Gertrud mosolyogva.

— Sokkal könnyebb dolog Kittynek tetszeni, mint kegyednek, jegyzé meg Ben.

— Kitty nagyon kedves, s előzékény leány, mondá Gertrud.

— Ugy van, de többet adnék kegyednek egyetlen mosolyáért, mint —

Gertrud hirtelen e szavakkal szakitotta félbe Ben ömlengését,

— Ni, ni! amott jön egy jó barátnőm látogatóba. Kérem mr. Bruce bocsásson ki.

A kapu ajtó épen bezárult, midőn Gertrud igy szólott, s Ben megpillantotta az egyént, ki eleibe Gertrud ki akart menni.

— Ne siessen oly nagyon itt hagyni engem! szólt Bruce ur. A vén kis boszorkány, kinek jövetele oly nagy örömöt látszik kegyednek okozni, a mily lassan halad, fél óra előtt nem igen lehet itt.

— Régi jó barátnőm, viszonzá Gertrud komolyan. Eleibe kell mennem, őt üdvözölni. A leány arcza oly komolságot fejezett ki, hogy Ben szégyelte tovább folytatni udvariatlanságát. s felállva, utat engedett Gertrudnak. Miss Patty Pace, — mert ő volt, ki lihegve lépdelt keresztül az udvaron, magán kivül látszott lenni örömében, Gertrudot láthatni, s azon perczben, midőn felismerte őt, szinpadias kézmozdulatokkal kezdett el hozzá beszélni, nagy tollegyezőjével integetve felé, mi kedvencz modora volt, üdvözletét kifejezni. A mint közelebb értek egymáshoz, miss Pace megfogta Gertrud mindkét kezét, s jó darab ideig igy beszélt s fecsegett, mig aztán átmenve az udvaron, a mellék ajtón beléptek a házba.

Ez által Ben azon várakozásában csalódva, hogy Gertrudot visszatérni lássa, ő is lement a kertbe, remélve, hogy ott Kitty figyelmét magára vonhatja.

Bruce Benben annyi volt a hiuság és oly nagy bizalmat helyezett gazdagsága s társadalmi állásának hatalmába, miszerint eszébe sem jutott kétkedni abban, hogy Gertrud örömmel fogadná el kezét s vagyonát, ha felajánlaná neki. A hidegség vagy mellőzés még oly magas foka részéről sem birta volna őt azon hitre tériteni, hogy egy vagyontalan árva leány ily kedvező alkalmat meg ne ragadjon, előnyösen férjhez menni.

Sok előre látó gondos anya kereste ismeretségét. Sok fiatal hölgy, még olyak is, kik saját vagyonnal birtak, s jó családból származtak, szivesen fogadták udvarlását, s mivel azon véleményben volt, hogy van elég pénze arra, hogy bármely leányt, kire választása esnék, megvásárolhat, hogy nejévé tegyen, csak nevetett azon gondolatnál, hogy Gertrud annyira kevély lehessen, magát jobbnak tartani a többieknél.

Azonban Bruce ur még nem határozta el magát egy oly fontos lépésre, minő számos előnyeinek önként feladása volna. Egyelőre, csak is azon szándéka volt, megnyerni Gertrud jó véleményét s szerelmét és bár sokkal inkább érdeklődött e leány iránt, mint magának is bevallani akarta, jelenleg mégis csak ez volt végczélja. Annak teljes öntudatával birt, hogy Gertrud még semmi bizonyitékát nem adta annak, hogy sikert remélhet, s mivel el volt határozódva, „új módszert kisérleni meg, megnyerésére, a hozzá hasonló egyének nagyon is szokott önzésével, olyan eljárásra határozta magát, mely igen könnyen egy harmadik egyén megalázásával, sőt meg lehet, egész életboldogsága szétrombolásával végződhetik.

Czélja az volt, hogy Ray Kitty iránt tanusitandó feltünő előzékenység s figyelem által, felköltse Gertrud feltékenységét, s most azon czélból ment le a kertbe, hogy terve kivitelén dolgozzék, s remélve, hogy az által a kegyetlen figyelmét magára vonja.

Oh! ez gyalázatos terv volt, mert tudta, hogy Kittynek már is kezd tetszeni. Hő szivü s a mellett könnyen hivő leány volt, s valószinüleg nagyon hajlandó arra, hogy a szivtelen Ben álnokságának áldozatúl essék.

Második rész.

Első fejezet.

Valódi udvariasság.

Ebéd előtt fél órával mrs. Graham, két unoka huga, mr. Bruce nővére Fán-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

tessenek meg a szükséges törvényes intézkedések. Engedje meg a teremtő, hogy a jövő országgyülés működése arany betükkel legyen a történetbe beirva! — Az ülést megnyitja. (Éljenzés.) Alig pár hét mulva a mostani országgyülés be fog tejeztetni, mindent el kell tehát követnünk, hogy a legközelebbi választások alkalmával többségre jussunk.

Ezért elnök szükségesnek tart egy igazgatói választmányt megválasztani, a maga részéről ajánlja az eddigi tagokat ujból is bizalommal ruházni fel. — Ez megtörténik, a régiek közül egy meghalálozván, annak helyébe más választatik be. — Elnök minden választókerületbe egy végrehajtó bizottság megválasztását javasolja, ez elfogadtatik és az általa ajánlott urak felkiáltás utján megválasztatnak.

Ezután gr. Bethlen András bethleni országgyülési képviselő emel szót és az elnök szavaira reflektálva, az országgyülés nevezetesebb alkotásait sorolja elő, hangsulyozván, hogy 3 évvel előbb minő külügyi bonyodalmak és bent milyen sulyos pénzügyi helyzet előtt állott a kormány és mégis ma mekkora fényes eredményeket mutathatni fel, és mennyire alaptalanok az ellenzék gáncsoskodásai.

Elnök ajánlja, hogy hivassanak fel a választókerületek, miszerint kijelölő értekezleteiket junius 12-én, melyet erre igen alkalmas napnak hisz, tartsák meg. Többek hozzászólása után elhatároztatik, hogy az elnökségre bizatik felszólitani a választókerületeket, miszerint az országgyülés berekesztése után mielőbb tartsák meg kijelölő értekezleteket.

Kimondatik, miszerint a jelen értekezlet tökéletesen helyesli a kormány és pártja eddigi eljárását.

Végül Simó Lajos országos képviselő inditványára jegyzőkönyvi köszönet szavaztatik elnök Torma István és jegyző Róth Pál uraknak eddigi szives fáradozásukért és felkéretnek hivatalaikat továbbra is megtartani, mely bizalmat az elnök megköszönve az ülést bezárja és a választók az elnök megéljenzésével lelkes hangulatban oszlanak szét. D. F.

Romàngyülés.

Nagy-Szeben, máj. 14. 1881.

(A gyülés tagjai. Beszédek.)

(Vége.)

Ily nagy és ily szerkezetü betegség a test minden részében el van terjedve, s a test bármely tagjához nyulj, tapasztalod, hogy fáj; de a raffinirozott rendszer nem segit.

Hogy a nép activitásba lépjen, kettő kivántatik: 1. jó választási törvény. 2. választási szabadság.

Az erdélyi választási törvény egyenesen a románok ellen van intézve, s bár Erdély az ország legszegényebb része, a census mégis itt a legnagyobb; két millió kétszáz ezer lakosa van Erdélynek, s ez hetvenöt képviselőt választ; a nép nagy része román, mely nem jövevény, hanem ős lakó, ennek legalább negyvenöt képviselőt kellene választani, de ezt nem teheti.

Andrássy mondotta, hogy szeretné, ha 30—40 erdélyi képviselője lenne, de az ő táborában.

Ezután az előadó utal a választási névjegyzék összeállításánál előjövő törvénytelenségekre, s állitja, hogy a már összeállitott névjegyzékből a nem tetszőket az alispán törli; felemliti, hogy ez Romániában is igy volt, de a fejedelmi parancs segitett e bajokon.

S igy az erdélyiek megalázás nélkül nem vehetnek részt az országgyülésen; a magyarországi választási törvény bár szintén hiányos, mégis valamivel jobb, mint az erdélyi.

Látva a magyarországi románok, hogy néhány férfinek választása mégis lehetséges, szükségességből activitásba lépnek, hogy megmondják, mit láttak, milyenek a körülmények, hogy megmondják, mi van az állam és trón érdekében, mert nem mint börtönt, hanem mint anyát akarják az államot fenntartani.

Felolvassa a harminczas bizottságnak az inditványát, s ajánlja annak elfogadását.

Az inditvány fölolvasása után, mely kitörő tetszéssel fogadtatott, kezdetét vette az általános vita.

Dr. Muresán Aurel brassói lapszerkesztő a bizottság határozatának egyhangu elfogadását ajánlja.

Dr. Popa György Aradról a solidaritás szempontjából kéri az értekezletet, hogy hozzon mind Magyarország, mind pedig ennek erdélyi részeire nézve egyforma határozatot, legyen ez akár aktivitás, akár passivitás.

Lengeru J. fogarasi ügyvéd, többször a nem tetszés nyilatkozatai által félbeszakitva activitás kimondását inditványba hozza; hangoztatja, hogy az activitás egy nemzetre sokkal nagyobb befolyást gyakorol, nagyobb hatást idéz elő s erélyt kölcsönöz czélja iránt; s itt nem jöhet tekintetbe sem az aktióban résztvevő férfiak száma, sem a mult példáinak eredménytelensége; mert ha Babes és Burlea működése nem is volt sikeres az országgyülésen, ez nem kell, hogy elijesszen, mert beszédjöknek meg volt a morális eredménye s ezek olvasásánál emelkedett a román kebele; szónokot többször szakitják félbe beszéde alatt, többször felkiáltanak, „tudjuk mit akar mondani.“

Diamandi Manole polemizál az activisták ellen, legnagyobb érve, hogy Babes is e mellett van, kinek véleménye szerinti 100 kilogrammot nyom, a passivitás mellett van.

A javaslat mellett többen, köztök Baritiu György is felszólaltak, ajánlva ezt különösen azon szempontból, hogy az activitást a románokra nézve az erdélyi választó törvény lehetetlenné teszi. —

Barbu patricius inditványára, szavazás folytán a vita berekesztése határoztatott el, azon feltétellel, hogy mind a javaslat mellett, mind pedig az ellen egy szónok beszélhet.

Csató balázsfalvi ügyvéd az activitást ajánlja; kifejti, hogy a románoknak van már programmjok, s ujnak megalapitására nem competens az értekezlet, megállapitotta ezt már az 1848-iki balázsfalvi gyülés, s az értekezletnek ezt csak végrehajtani kell. Hivatkozik a történelemre, mely tanusitja, hogy minden nemzet és szövetkezet czéljait actio által iparkodik elérni; igy Elsass és Lotharingia képviselőket küld a német birodalmi gyülésbe; a németországi katholikusok és erdélyi szászok activitás által iparkodnak helyzetökön változtatni.

A passivitás mellett Muresán Joachim beszélt, ki pártjának nagyon szerencsétlenül választott szónoka volt.

Babes Vincze előadói zárszavában a bizottság inditványának egyhangu elfogadását kéri, s miután Lengeru János az activitást ajánló inditványát visszavonta, a harminczas bizottság inditványa mind általánosságban, mind pedig részleteiben el lett fogadva.

Dr. Ratiu alelnök a határozatot enunciálja és az értekezletet délután 3 órakor bezárja.

Nem csekély bámulattal tapasztalta az olvasó, hogy az értekezleten egyetlen hang sem mondott ellen, nem tagadta meg azon álláspontot, melyre az értekezlet magát helyezte; a román értekezlet programmjának az 1848-iki balázsfalvi 16 czikket nyilvánitja, s csak ezek érvényesitésével találja sérelmét orvosolva.

A példa könnyen hat, s nem ritkán kalandor vágyait akarja érvényesiteni a gyenge erő is; Románia független királyság, Bulgária fejedelemség, a Fekete hegyek fejedelmi és Görögország területüket gyarapitották, s mindezt egy nemzet egy beteges állam területéből és kárára gazdagodtak.

Vezérférfiai a románoknak, — nem akarnak megelégedni a nekik biztositott jog és nemzetiségi szabadsággal, hanem „nemzeti“ szabadságot követelnek, — czéljaikat nem engedi érvényesiteni a jelen államrendszer s ezért ábrándjaikat meg akarják ismertetni a „czivilizált világgal“ —!

Egyet elfelejtenek a „nagy hazafiak“, hogy Magyarország nem a Balkán félszigeten fekszik, s hogy Magyarország magát védeni tudja!

Ábrándozásaikban nem veszik észre, hogy szabadságaikat a magyar törvényhozástól nyerték és szabadságaik ezáltal vannak biztositva; nem akarják tudni, hogy ezen alkotmányt ezredéves fennállás szentesitette, és hogy az ez ellen intézett merényletek büntetlen soha sem maradtak.

A balázsfalvi programm felállitása inkább a mult iránti kegyelet, egy szomoru álom kép visszaidézése lehet, mint komolyan gondolt politikai programm. Viharos időkben, tulcsigázott igéretektől biztatott, nem rendezett értekezlet állitotta ezt fel, — nem egy békés időben kifejezett nemzetiségi kivánalom.

Ily szempontból mérlegelem a programmot s azon tudatban zárom tudósitásomat, hogy még van ereje az államnak területének integritását védeni. —

A magyarországi és erdélyi román nemzetiségi párt programmja.

1. §. Erdélyre nézve a román nemzeti párt erejével oda fog hatni, hogy Erdély autonomiáját visszaszerezze.

2. §. A nemzeti párt oda fog hatni, hogy a románoktól lakott vidékeken mind a közigazgatás, mind pedig az igazságszolgáltatásban a román nyelv, mint törvényes, alkalmaztassék.

3. §. Következetesen fennebbivel minden erőit megfeszíti, hogy románoktól lakott vidékeken, román hivatalnokok alkalmaztassanak; — a nem románok közül csak olyanok, kik a román nép nyelvét beszélik és irják s szokásait ismerik, s törekedni fog, hogy eltöröltessék azon szokás, mely szerint oly egyének neveztetnek hivatalnokoknak, kik a nép által nincsenek ismerve s kik a népet nem ösmerik.

4. §. Kisérletet fog tenni a nemzeti párt, a nemzetiségek egyenjoguságára vonatkozó törvény revisióját, a románok előnyére kivivni, s küzdeni fog a minden törvénynek loyalis és valódi alkalmazásáért.

5. §. A nemzeti párt feladata lesz, az egyház és felekezeti oskolák autonomiájának kivivása és fenntartása, s törekedni fog, hogy a román nemzet, tekintettel a román iskolák és más cultur intézetekre, az államkincstár által annyiban részesittessenek, mely arányban van a román nemzet által a hazának hozott vér- és pénzáldozatokkal, s egyszersmind törekedni fog, hogy azon törvények és rendeletek, melyek a nemzeti fejlődéssel ellenkeznek, mellőztessenek.

6. §. Minthogy egy nemzetiség előnyben részesitése s másoknak elnyomása által, az állampolgárok között a béke zavartatik, s ezek közötti egyenetlenség és kölcsönös gyülölség ápoltatik, mig ellenben az állam gyarapodása az összes állampolgárok kielégitésétől függ; — az államközegektől kiinduló mindennemü magyarositási elvek, mint hazafiatlan tények ellen, közvetlen és közvetett uton küzdeni fog a nemzeti párt.

7. §. A nemzeti párt küzdeni fog, egy az általános szavazatjogra alapitott választási törvény létesitéseért, vagy legalább iparkodni fog, hogy minden állampolgár, ki egyenes adót fizet, a választási joggal felruháztassék.

8. §. Minthogy a dualismus kérdése napi renden nincs, a nemzeti párt fenntartja jogát, hogy annak idejében a felett nyilatkozzék.

9. §. A nyilvános szabadság, a közigazgatásban szükséges reformok, a pénzügyi helyzet, illetőleg a már türhetlenekké vált terhek kérdésében, a nemzeti párt testvéries módon azokkal fog működni, kik leginkább ragaszkodnak a nép érdeke és javához.

Coroján Gyula kolozsvári ügyvédnek a nagyszebeni román értekezleten folyó hó 12-én tartott beszéde.

Tisztelt nemzeti gyülekezet!

A román nemzet, mely Erdélyben 1.400,000 lelket számlál, minden időben tudatában volt annak — és soha sem tévesztette el szem elől, hogy ezen hazának alaplakója volt s mint ilyen, az, mely még nagy Traiannak a legioival még 105-ben letelepedett. — S mint ezen hazában található nemzetiségek első lakója nem csak a nemzeti és természeti jog alapján, hanem az első foglalás jogánál fogva is, minden időben és minden körülmények között jogait követelte, nem egy esetben — mint a történelem mutatja — fegyverrel is kezében; — nem elégedett meg s nem is elégedhetett meg a személyi jogokkal. — De mindenkor követelte nemzeti jogait, mert tudta és fájdalommal érezte, hogy fiai nem mint személyek, hanem mint tagok, tehát a nemzet maga volt elnyomva s az elmult szomoru időkben is egy független nép legkezdetlegesebb jogaitól, belügyei rendezésétől müveltség s szabadságtól a nemzet testének személyei meg voltak fosztva. — Ily hasonló körülményekben a román nemzet, különösen 1696-tól fogva nehéz visszonyok között küzdött, — a trón fenntartásáért vérét ontotta, hogy a magas dynasztia iránti szeretetének és ragaszkodásának kifejezést adjon, mint kitől egyedül várhatta és várhatja sérelmeinek orvoslását, — s hogy minden esetben solidaritásának tanujelét adja, mely illik egy olyan néphez, olyan nemzethez, melyet — sem a gothok, sem a gepidák, sem a hunok, sem tatárok, még ha épen ezen a fájdalom könnyeivel annyiszor áztatott földön áradás lett volna is — egy emberevő faj sem tudta volna kiirtani a nemzetek sorából, — nem Uraim, mert ezen nép erei nem lettek megzsibbasztva s igy a megélhetés nem tétetett lehetetlenné, vére nem mérgeztetett meg népeket ölő mételyel, hanem a nép mindig megmaradt azon tisztaságban, melyben Traján e földre telepitette.

A román nemzetnek történelme, a román nemzeti függetlenségre nézve különösen 1437-től kezdve mindég szomorubb és szomorubb, egész 1848. évig, mely meghozta a szabadság világát.

A történelem megtanit tehát, hogy mily sikertelen volt a román nemzet küzdelme, midőn a hübéri törvények által minden jognyilvánulástól megfosztva volt, midőn elvesztette aristocratiáját, mely a hübériség korában hivatva volt a humanitás világát terjeszteni s a román népet védeni, melynek nem volt megengedve az iskolákat látogatni, annyira, hogy fiai a söttben kellett vándoroljanak, s csak kevés felvilágosodott volt, kiknek alkalmuk volt a tudás világát megszerezni; — ezek nem voltak elegendők arra, hogy a nemzet — politicai téreni működésökkel ellenségeik előtt tekintélyt szerezzenek.

Miután a román nemzet az 1700. év augusztus 4-én Atanasius érsek által egybehivott gyülekezeten a római egyházzal az uniot, bár nem nagyon előnyös feltételek mellett, elfogadta, hogy a románok többé nem mint türtek, hanem mint valódi honfiak tekintetbe véve, minden hivatalra alkalmaztassanak, továbbá habár az 1743—4 évben Innocenti Miculu püspök nemzeti érzelemtől lelkesitve, nem mulasztotta el kérni, hogy a román nemzet és vallás a hazában a többi nemzetek és vallásokhoz hasonlóan elfogadtassék, s habár az 1744. 6. t. cz. által Mária Terézia alatt tényleg a román nemzet elismerése is értetett, — ezen elésorolt tények még sem tudták kivivni, a kivánt czélnak valósultát s az emlitett törvény az akkor recipált három nemzet tetszése szerint magyaráztatott, s ezért a román nemzetre nézve volt nem hatással, — s mind ez Uraim, müvelt és befolyásos férfiak hiánya miatt történt.

Hasonló módon a Bobu és Adamoviciu püspökök s a román clerus által II. Leopold császárhoz 1791-ben benyujtott kérelmek eredmény nélküliek voltak, — szintugy eredmény nélkül maradtak a gör. cath. clerus által ugyanazon évben benyujtott kérelmek is.

Mindezek s a román nemzetnek más kérelmei, s kisérletei a divus Trajantól 1400 ig élvezett jogok visszaszerzésére a kivánt eredményhez nem vezettek, s nem is történhetett ez másképp, mert az 1437-ben megkezdett felkelés után a népek felszabaditása idejéig meg volt fosztva minden jogaitól, s az államot vezető hatalom ellenséges és erős kezekben volt, melyet azok éberen őriztek és gondoztak.

Most a szabadság oly időpontjában jutottunk, mely megengedi, hogy művelődjünk, habár az állam nemzeti művelődésünkben nem segit; mégis sokat tehetünk most, eleget arra, hogy egyesüljünk s kivánjuk azon részt, mely minket mint nemzetet megillet.

Azt mondják, hogy szabadságban s alkotmányos államban élünk, melyben a sajtó és szólásszabadság megengedett, de a román nemzet, habár nem számarányához képest, de mégis nagyszámban birtokában van a diplomás és végzett férfiaknak és ezek által a tekintélyes intelligentiának; tőlünk egyedül függ tehát, hogy politikai kérdésekben való cselekvésünk, nem üres szavak s nem pium desideriumok maradjanak, hanem tetté váljanak.

A politikai mult megtanitott, hogy a magas uralkodóház elismerte a román nemzet fontosságát akkor, midőn az uralkodó 1863-ik évben a román nyelvnek beczikkelyezését három (3) nyelven aláirta, ezen törvény még mai napig sem nyilvánittatott semmisnek, hanem csak egy bizonyos napig ad acta tétetett s én azon biztos meggyőződésben vagyok, hogy az emlitett törvény soha sem tétetett volna ad acta, ha a román nemzet politikai magatartásában nagyobb tevékenységet fejtett volna ki s egyesitve lett volna s nem létesült volna Erdélynek uniója sem a román nemzet beleegyezése nélkül, s nem létesültek volna aválasztási s más törvények, melyek csak egyedül a magyar haza polgárainak nyilvánitanak és másnak semminek.

Qui perdidit numerum incipiat iterum! habár későn, de még sem post festum, elfogjuk érni jogos kivánaimaink megtestesülését, ha vállat váll mellé vetve törekedunk az 1848 máj. 15-diki nemzeti programmot reálizálni s ha az 1863-diki ő felsége által szentesitett törvények alapján, jogainkat követeljük, melyek mint független nemzetet megilletnek.

Jól megértsétek uraim, ha ezen jogainkat követeljük s nem kolduljuk, mert egy nemzet jogait az istentől birja, sem elnyómaink kezeiből. Ezen jogai egy időre a hatalom által elvehetők, de nem semmisithetők meg, mert ezen jogok a nép születésével egy napon származtak s ehhez ugy ragaszkodnak, mint az árnyék, mely az éj sötétjében láthatatlan s velünk fekszik le, de a napvilánál velünk is ébred s minket a sirig kisér.

Nemzeti ügyeinkért rendszeresen és komolyan működjünk, s vállat váll mellé vetve dolgozzunk, nehogy működésünk az igazságos harczban képtelen és nevetségesnek tünjék föl azok előtt, kik nemzeti tekintetben nekünk annyit ártanak, s századokon át annyira elszegényitettek, hogy csak a kapanyél maradt kezünkben.

Elégedjünk meg az őseink által felállitott programmal, melyet a szabadság mezején tartott gyülés határozatában kifejtettek, ne legyünk uraim, nemzeti politikánkba salto mortalok, s ne adjunk alkalmat azon feltevésre, hogy jelen sorsunk kibékitett, hanem tanuljuk meg azt, hogy a nap hőseitől (domnii dilei) őszinte barátságot, testvériességet, egyenlő-jogositást, de sőt a legcsekélyebb tisztelet-érzetet sem leszünk képesek kicsikarni, mindaddig, mig meg nem szoktatjuk, hogy miket tiszteljenek, ezt pedig a budapesti országgyülésre küldendő 5—7 képviselő által nem érjük el, hanem ésszerü politika által.

Azonban, hogy értelmes politikát üzzünk, szem elől nem tévesztethetjük, hogy egy solid, őszinte és loyalis egyesülés és fáradhatlan együttműködés nélkül, minden elvitázhatlan jogaink, melyek, mint fennebb emlitettem, minket illetnek, elérésére való törekvésünk sikertelen lesz. Jól érezte ezt a nemzet, midőn 1848-ban a szabadság mezején eskü által fejezte ki, hogy a nemzeti jólét előmozditásaérti harczban, egy és elválaszthatlan lesz, s jól fejezte ki magát nemzetünk 1861-ben, midőn a jegyzőkönyv következőket nyilvánitotta: kitagadott legyen az, ki arra vetemedik, hogy az egyvérü testvérek közti összeköttetést — különbséget téve vallásfelekezetek közt nemzet politikai ügyekben — felbontaná.

Irjuk tehát alá uraim ma ujolag őseink esküét, de tartsuk is meg, s ünnepélyesen nyilvánitsuk ki, hogy minden nemzet politikai ügyeinkre nézve, minden teendők és cselekvényeinkben elfogadjuk a solidaritást, s consolidalva — minden a román nemzet közérdekében teendő ügyekre rendezkedjünk, készitsünk ezen ügyekről azonnal egy élénk, komolyan szerkesztett és indokolt memorandumot, felhozva mindazon igazságtalanságokat, miket okozott, a mi tekintetbe nem vételünk által, az unió, s mindazokat, miket okoznak minden uton módon.

Ezek után szerény véleményem az lenne, hogy ezen memorandum, ugy ő felsége, mint az országgyüléshez fölterjesztessék, s az európai befolyásos és civilisalt népek hirlapjaiban közzé tétessék.

Mi pedig addig, mig küzdve megszerezzük minden jogainkat s mig az állam tényleges factoraiként szerepelhetünk, minden időben, uton és módon, dolgozzunk otthon, kö[illegible]ekben, kerületekben s megyékben, s mindenkor figyeljük ezen helyeken népünkön elkövetett igazságtalanságokat s igy remélem, hogy minél hamarább elérünk a kivánt czélhoz, (limanulu doritu) hol a népek istene van hivatva a román nemzet hajóját vezetni.

BELFÖLD.

Segesvár, 1881. évi május hó elején.

(Kivilágitás. Törvényhatósági bizottsági ülés s egyebek.)

(Vége.)

A gyülés legérdekesebb tárgya a megyeház épitésének kérdése volt. Két tervvel állott szemben a bizottság, az egyik a felső városban épitendő s a másik az alsó városban emelendő épület terve. Az első mellett a szépizlés a czélszerüség, a város szépitése érdeke, tüz és viz elleni biztonság s a jó ég tudja még mi minden szólott s ellene 8000 frtnyi (!) ár különbség egy másfélszázezer forintos épitkezésnél; a második mellett egy sereg magán érdek s az a 8000 frtnyi olcsóbbság és ellene az első terv minden előnye, de hát — fit quod patres conscripti volunt az alsó város lett a győztes. E kérdésnél extemporisalt Oberth ur egy idétlenséggel, hogy t. i. vegye meg a megye a varos által, még az ötvenes években vendéglogadónak tervezett s 1876-ban megyeháznak kiépitett faltömeget vagy 100 ezer frtnyi összegen, hogy amikor 20 ezer forintnyi költséggel átalakitaná ugy a hogy, a repedező falakat megköttetné, nehogy a tisztviselők megkaptányozott egerekké váljanak, hát ne legyen a megyének se pénze, se posztója. Szerencsére az Oberth ur terve, melyet a nép véres verejtékével s más ilyen fajta frazisokkal támogatott, csak tervnek maradt.

Felterjesztést határozott a megyei bizottság Kolozsvár városnak a Bartha féle ügyben tett felterjesztése pártolásául; továbbá Győrmegye közönségének, a magyar ezredeknek béke idején az ország területén való elhelyezése és a tiszti állomásoknak magyar á lami alattvalókkal leendő betöltése tárgyában, a képviselőházhoz intézett felirata szellemében feliratot határozott.

Az üresedésben volt keresdi járási szolgabirói állomásra ket pályázó jelentkezett, az egyik Fodor Lázár szolgabiró, ki amellett, hogy a járás közszeretetét birja, joggal tarthatott igényt a szolgabirói állásra s a másik Gróf Haller Oszkár, kit egy bizonyos clique hagyományos intriquája huzott be a credoba.

Hja! csak igaz marad az a régi példabeszéd, hogy: hiába bujtatják a farkast bárány bőrbe, mégis csak farkasnak marad. Egyébiránt ezuttal dugába dülő az intrigua: még is csak Fodor Lázár lett a szolgabiró, még pedig közfelkiáltással. — Az üresedésben volt 3 aljegyzői állomásra Imecs Jenő, á kőhalom köri kerületi állatorvosi állomásra Szarka Elek lett közfelkiáltással megválasztva.

Ezek voltak a gyülés emlitésre méltó mozzanatai. Egyebekben a gyülés szokott rendben és higgadsággal folyt le, melyben, hogy igy történhessék, a bizottság loyalitása mellett igen nagy része van a gróf főispán tappintatosságának. r. l.

———

Görgény-Szt.-Imre, máj. 15. 1881.

A marostordamegyei tanitótestület Görgény-Szt. Imrén az állami iskola helyiségében ma tartotta meg közgyülését, melyre Marosvásárhely s vidékéről a tagok igen szép s nem remélt számban jelentek meg.

Kerekes Sámuel köri elnök tartott elnöki megnyitót s utánna Nemes Ödön polgári iskolai tanitó olvasta fel az irástörténetéről kiváló gonddal s mindenesetre sok fáradsággal összegyüjtött munkáját, melyet zajosan megéljeneztek s jegyzőkönyvileg leendő megörökitését határozták el.

Végül Porzsolt Ádám tartott szintén köztetszésre talált felolvasást a következő czimmel: „Képek a hazai történelemből.“

A gyülésnek vége szakadván, a társaság a Rákóczi várat s az alatti udvari parkot tekintette meg, hol is a tó közepén levő kis és szép szigetet Stefánia szigetnek nevezte el. Innen a társaság László Miklós szives felhivása folytán — ez igazi magyar vendégszerető házához ment, a hol bankett asztalok mellett, szebbnél szebb pohárköszöntések mellett a legvidámabb hangulatban töltötte a délutánt. l.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. május 16.

Helyi hirek.

— **A városi iskolaszék** elhatározta, hogy az Eötvös alap perselyeinek minden felügyelete alatt álló tanintézetben helyet enged s immár intézkedett is a perselyek kifüggesztése iránt. A perselyekbe gyülendő összegek a tanitók özvegyei s árvái segélyezésére alapitott Eötvös alap tulajdonai lesznek s igy remélhető, hogy a kegyes adományok lényegesen fognak járulni e jótékony czél gyarapitásához.

— **Szinházunk** pénteki diszelőadása a trónörökös budapesti mulatása alkalmából a nemzeti szinházi diszelőadással egyszerre és megegyezőleg igen érdekesnek igérkezik. Az alkal-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

mi képlet bemutatása és a szózat előadása után Csongor és Tünde kerül szinre a Paulay Ede uj jelenetezésében s a szerepek társulatunk legjobb erői közt vannak kiosztva. A diszelőadáshoz a Kolozsvárt székelő összes állami, megyei, városi hivatalok és közintézetek n. t. tisztviselői, valamint a cs. k. hadsereg, a m. k. honvéd- és csendőrség érdemes tiszti kara részére, a nemzeti szinház igazgatóságának rendeletéből, a szinházi pénztárnál mindennemü beléptí és páholy-jegyekre előjegyezhetni s azokat ki is válthatni szerda, május 18. reggeli 9 órától kezdve az előadás napján bezárólag d. e. 11 óráig. A közönség, mint halljuk, maga is hozza fog járulni az előadás diszes jellegéhez, a mennyiben ünnepi ruhában jelenik meg a szinházban.

— **Egyetemünk** üdvözlő küldöttsége, Dr. Haller Károly, Rector és Dr. Óvári Kelemen jogkari, Dr. Terner Adolf bölcsészetkari s Dr. Réthy Mór természettudománykari dekánok személyében, a tegnap esti vonattal utazott Budapestre, hogy átnyujtsa a diszes föliratot a Budapestre érkező fenséges fiatal párnak.

— **A helybeli** tud. egyetemi bölcsészeti és természettudományi karok ifjusága által f. hó 21-én rendezendő jótékony czélu zártkörü májusi tánczvigalomra a meghivók már szétküldettek, de bármennyire figyelt is a rendezőség azok pontos szétküldésére, mégis megtörténhetett, hogy hiányos volt az. Ennélfogva felkéri a rendezőség mindazokat, kik ez estélyre meghivót nem kaptak, és arra igényt tartanak, siveskedjenek neveiket a tudományegyetemi kör helyiségében (belszénutcza 11. sz.) az e czélra kitett ivre feljegyezni. A rendező bizottság.

— **Esküvő.** Schlauf Albert p. ü. számtiszt, f. hó 16-án tartá esküvőjét Kornéli János adófelügyelőségi számtiszt kedves leányával, Irmával. Boldogságot kivánunk az uj párnak.

— **Életveszélyben forgott** Benke József — Tóthfalusi csizmadia mester darabontja, midőn ma reggel $^1/_2$6 órakor lovát itatni vitte; alig tett pár lépést a nagyhidon alóli itató helyen, midőn a feldagadt Szamos rohanó árja, lovastól együtt magával ragadá és egyik pártól a másikig sodorva, a vizbe fulással küzdő lovast és lovát a disznópiaczig vitte, a hol mentő horgokkal — sikerült végre Benke Józsefet kétségbeejtő helyzetéből megmenteni. A lovat csak később és sokkal lennebb foghatták ki.

— **A kolozsvári** kata-zteri kerületi küldöttség utazásának terve: 1881. május 16-kán Kolozsvárról per Ofenes, Sz.-László, Magyar-Léta, Alsó-Járába, itt tanulmányozása a körül levő falvak határinak. Május 17-én Alsó-Járából per Szurduk, tanulmányozva az utba eső határokat, nevezetesen: a védalyi, nagy-oklosi, luczkai, felső- és alsó-pocságai, alsó- és felső-szolcsvait, Brezest és szártosit, éjjelre Offenbányára. Május 18-án Offenbányáról per Muncsel, Lupsa, Bisztra, Topánfalvára és estére vissza Offenbányára. Május 19-én Offenbányáról az Aranyosmentén le Borévre es onnan Toroczkóra. 20-án Toroczkóról per Toroczkó-Szentgyörgy, Bedelő, Gyertyános, Nagy-Enyedre, és per Magyar-Décse, Inakfalva, Felvinczre. 21-én széttekintve Felvincz vidékén, per Kecsed, Tordára. 22-én széttekintés a tordai határon és vidékén. 23-án Tordáról per Keresztes, A.-Polyán, Gyéres. Ar.-Lóna, Gerend, Hadrév, M.-Kecze, Marosludasra. 24-én Marosludasról tanulmányozva a marosludasi, m.-bogáti, m.-szengyeli, m.-tóháti, kooki, czikudi, záhi, m.-sályi, velkéri, méhesi határokat, Báldra és esetleg Nagy-Sármásra. 25-én Báldról per Nagy- és Kis-Sármás, Domb, Szilvás, Örményesre. 26-án Örményesről per Nagy-Nyulas, Szász-Akna, Tekére. 27-én Tekéről per O.-Ujfalu, Dedrád, Beresztelke, Szász-Régenbe. 28- és 29-én széttekintés Szász-Régen vidékén Vécs és Görgény-Szentimre felé. Május 30-tól junius 4-ig utazás Marosvásárhelyre. Széttekintés Maros-Vásárhely vidékén, z á r ü l é s és küldöttség elnapolása 1881. augusztus vagy szeptember havára. A fennemlitett küldöttség e hó 14-én tartotta itt Kolozsvárt első ülését, és az elmult öszszel félbeszakitott tanulmányi utazást 16-kán meg is kezdte a fennirt sorrend szerint. A küldöttség áll: négy választott tagból, a kataszteri felügyelőkből, az illető járás kir. becslőbiztosaiból és a járási becslők, valamint az erdőbecslő biztosokból.

— **Időjárás.** Európában: a nagy légnyomás (761—769) a kontinens nyugati részében van; a depressio (753—758) Magyarország középtájáról nem mozdult tovább és emelkedése is csekély a tegnap óta. Egy ujabb depressio (750—755) a keleti tenger déli részénél nyomul a kontinensre. Németországban nyugati szelek mellett az idő változó és melegebb, a hőmérséklet pedig jóval fölebb szállt. Az idő általában véve félderültig tisztult; eső, egy pár hely kivételével, jóval kevesebb volt. A hazánkból nem mozduló egyik, s az északról közeledő másik depressio a tovább derülést folyamában megszakitják. Kilátás a jövő időre: Hazánkban kevés kivétellel többnyire felhős, borus időt várhatni a jövő napokra. A nyugati nagyobb félben zivatarok fenyegetnek.

Hazai hirek.

— **Károly Lajos főherczeg**, királyunk fivére, tegnap Budapestre érkezett. A főherczeg tudvalevőleg a monarchiában alakuló vörös keresztvédnöke, s kedden jelen lesz a magyarországi vörös kereszt-egylet ünnepélyes megalakulásán az akadémia disztermében. A főherczeget az indóházban József főherczeg, Edelsheim-Gyulai b. és több főtiszt fogadta, azonkivül nagy számu közönség, mely a főherczegeket megéljenezte. Károly Lajos főherczeg udvari fogaton Budára hajtatott a kir. várlakba.

— **A walesi herczeg** Budapesten. Az angol trónörökös hétfőn a Margitszigetet látogatta meg angol kisérete s Széchenyi Béla és gr. Károlyi Pista kiséretében. Az alsó vendéglőnél szálltak ki s a herczeg ismételten kifejezést adott elragadtatásának és bevallotta, hogy ily pompás angol parkot még Angliába sem látott. A társaság a sziget lóvonatu vasutján felment a sziget felső végére, a hol a gyönyörü fürdő épületet szemlélte meg. A csin és izlés, melyet a walesi herczeg ott látott, nagyban felköltő érdeklődését és gr. Károlyi Pista alig győzte a sok magyarázatot. Megtekintette még a Margit-kolostor romjait, a buzogó forrást és végre a lóvonaton ismét lejött kiséretével az alsó vendéglőbe, a hol dejeuner volt, mely alatt Rácz Jani huzta a szebbnél szebb magyar nótákat. Félnégyre járt az idő, midőn elhagyta a kiés szigetet, a hol saját vallomása szerint, kitünően érezte magát. A szigetről érkezve a régi városházára hajtatott, a hol megtekintette a főváros nászajándékát s elismeréssel nyiatkozott róla. Azt mondá igen szép s a fenséges trónörökösné bizonynyal nagy örömmel fogadja. Kérdezősködött azután, mikor nyujtják át az ékszert s a főpolgármester feleletére, hogy csütörtökön, azt a megjegyzést tette, hogy Rudolf trónörökös nejével együtt kétségkivül igen élvezetes napokat fognak itt tölteni, hol ő is jól érzi magát. Csak jó idő legyee. Örvendett azon is, hogy az ékszer a belföldi iparművészet terméke, vagy tiz perczny időzés után távozott a herczeg. Ezután a lóversenyre ment s hét órakor estefelé gr. Andrássy Gyulához, hol az exotikus növényekkel dusan diszitett lépcsőn a volt külügyminiszter és neje, a még mindig bájos Katinka grófnő várták Anglia leendő királyát. A herczeg, kinek ajkairól sohasem tünik el a mosoly, karját nyujtá a grófnőnek és igy lépett be a fényes terembe. Az ebéd, melyet gróf Andrássy rendezett, szükkörü volt és a vendégek száma nem haladta meg a hatot. Jókedvüen érkezett este tiz órakor Nagy-Brittania trónjának örököse a világhirü Jálics-pinczébe. A pinczének szőnyeggel boritott bejáratánál a Jálics-czég főnöke fogadta a herczeget és kisérte le a pinczébe, a hol gr. Károlyi Pista bemutatta neki Kemény Gábor miniszterst és Keleti Károlyt. Az óriás 1600 négyszögöl kiterjedésü pincze, melybe 75.000 akó bor fér és melyben jetenleg 70.000 akó bor van, a 3000 gyertya által kivilágitva pompás látványt nyujtott, és a herczeg meglepetésében nem egyszer mondta; „Superbe!“ Egy hosszu teritett asztalon nagy ezüst tálczákon 28 fajta bor volt kostolóra felállitva. A herczeg talán nem várt előkészületet látva mosolyogva mondá: „Das sieht charmant aus.“ Azután Jálics ur kérésének szivesen engedett és végig kóstolta a borokat, kiséretét is kinálva belőle és megjegyzéseket téve. Egy rövid cercle féle után, mely az óriás hordók között különösen érdekes képet nyujtott, miután jó félórát töltött s volt e pinczében, a herczeg kiséretével együtt eltávozott. Az udvaron és künn az utczán, mint megérkezésekor, most is roppant tömeg éljenezte a fővárosban oly népszerü walesi herczeget.

Gyors átöltözködés után Buda várába hajtatott a walesi herczeg. J ó z s e f főherczeg és K l o t i l d főherczegnő várták a sz. György-téri palvtában theára. A beszélgetés itt természetesen a margitszigeti kirándulásról folyt és az angol herczeg nem fogyott ki a dicséretekből, hogy mily kitünő élvezetet nyujtott neki a kies sziget, melyet a főherczeg áldozatkészsége oly gyönyörü paradicsommá varázsolt. Éjfél mult már, midőn gr. Andrássy Gyula fényes estélyén megjelent a walesi herczeg, hol az angol trónörökös az első tourt a volt külügyminiszter kedves leányával Ilona comtesse-szel tánczolta, és azután is nagyon sokat áldozott Terpsychorének, Három óra felé pompás souper frissitette a tánczától kissé talán fáradt vendégeket, a kik között a magyar aristokrátia gyöngye virága elhomályositá a csillárok általtündériesen világitott vakitó fényü termeket.

— **A walesi herczeg** bonmotja. Mikor Jálics bevezette a magas látogatókat roppant pinczehelyiségébe s mindent mutogatva, végül felfedezte, hogy az a pincze épen egy kataszt. trális holdat foglal el: „No lám, ez a tisztelt gentleman milyen szépen meg tud élni „e g y h o l d“ kat. földről; önök meg, uraim, negyven ötvenezer hold jövedelmével panaszkodnak, hogy nem lehet kijönni!“

— **Adoma** Andrássy Gyula grófról. A bécsi bevonulás után azt mondja neki egy osztrák miniszter: no nézze ön, mikor mi vonulunk el a nép előtt, nekünk annyit sem mondanak, hogy „szervusz!“ pedig mi itt vagyunk; mikor meg ön halad végig köztük, milyen éljenzést csapnak, pedig ön elment — Nem „pedig“; hanem „mert.“ Felelt rá a volt külügyminiszter.

— **A magyar kath. papság a magyar tud. akadémiában.** Az Akadémia közelgő „nagyhete“ alkalmával a „Pesti Napló“ a magyar kath. pap-akadémikusok következő névsorát állitá egybe. Az Akadémiában összesen 26 kath. pap van, kik méltóságuk szerint az egész római hierarchiát képviselik: u. m. bibornokok: Simor János, Haynald Lajos; megyés püspökök: Ipolyi Arnold, Paczor János; czimz. püspökök: Danielik János, Rónay Jáczint, apátkanonokok: Nagy János, Tárkányi Béla, Römer Flóris, Fraknói Vilmos, Knauz Nándor, Somogyi, Károly; szerzetes apátok: Kruesz Kryzosztom Hollósy Justinián; kanonok: Pór Ántal: esperes plébános: Balásy Ferencz (egri érsekség); plébános: Szabó István (sós-ujvári püpökség); tanárok: Dr. Horvát Cyrill, dr. Pauer Imre, dr. Ormay Tivadar, dr. Jedlik Anyos (nyug.), dr. Schenzl Guidó, dr. Lutter Nándor, Szvorényi József; tanáriró: dr. Csiky Gergely; káplán: Bogisich Mihály, Protestáns lelkész az akadémiában jelenleg csupán hét van: u. m. Szász Károly (min. tanácsos), Ballagi Mór (tanár) Szilády Aron, Györy Vilmos, Haan Lajos, Kalchbrenner Károly és Taubner Károly.

— **Szerencsétlenség a Dunán.** Hétfőn este Budapesten a Margithidon alul egy teherszállitó hajó elsüllyedt. A hajó kővel volt megrakva s valószinüleg nagyon megterhelték, mivel elsüllyedése ugy történt, hogy a hajó egyszerre derékban ketté tört. A rajta levő egyének rögtön a mentő csolnakba ugrottak, ugy hogy valamennyiöknek sikerült megmenekedni; de alig voltak a csolnakban, a hajó azonnal elmerült mindenestől. Az elsüllyedt hajó magántulajdon volt, s rakományával együtt mintegy 10,000 frt értéket képviselt.

— **Jótèkony** alapitvány. Néhai Antal Zsigmond Háromszékmegye árvaszékének volt derék alelnöke, oly végrendeletet hagyott hátra, melylyel emlékét az erdélyi részekben örökre emlékezetessé tette. Ugyanis, hátramaradt özvegyének, Jancsó Zsuzsánna urnővel egyetértőleg 15—20 ezer forintra menő vagyona felől ugy intézkedett, hogy az özvegy elhunytával a „Székely-Mikó“ tanodának, melynek már életében is hü gondozója volt, örök tulajdonába megy át, oly rendeltetéssel, hogy a vagyon jövedelméből a nevezett iskola szegényebb soru növendékei számára tápintézet létesittessék.

— **Szegény** drótos tótok. Magyarország felső megyéinek ezen specialitásai tudvalevőleg oly hatalmas vállalkozási szellemmel birnak, hogy a külföldön utazó magyarok a föld minden lakott zugában találkoznak az edénydrótozás e művészeivel. Németország csak ugy hemzseg a drótostóttól. — De az anjueri szép napoknak, legalább a mi a német birodalmi országokat illeti, immár vége. A szegény drótos tótok Németország egész területéről számüzettek. Ugyanis a Lipcsében székelő cs. és k. osztrák magyar követség legközelebb hivatalosan értesitette a magyar kormányt, hogy a drótos tótok néme kormányszéki rendelettel a németbirodalom egész területéről kitiltattak. Na, legalább ezzel is több munkás kéz fog idehaza maradni. (O. É.)

— **A brassói** ev. luth. presbiterium elhalt plébánusa helyébe folyó hó 15-én Obert Ferenczet választotta meg plébánussá.

— **A himlőjárvány** Brassóban még mindig tart. A mult héten, május 8-ától 14-éig, három ujabb betegedés és egy haláleset fordult elő.

— **Linchelés.** A felbőszült nép önkéntes igazságszolgáltatásának szomoru példájáról értesitik a Függetlenséget Tarpáról Beregmegyéből. Tarpan már hónapok óta folyik a gyujtogatás, s ezt a nép, alaposan-e vagy alaptalanul, nem tudni,— az ott lakó zsidókra fogta E hó 12-én éjfél után ismét tüz ütött ki, még egy olyan ember szomszédságában, ki a tarpai parasztokat több izben kiszabaditotta a zsidó uzsorások kezéből, s a ki épen lakodalmat tartván, két levelet is kapott, hogy a lákodalomhoz bizton számithat illumináczióra. A szomszéd csüre és istállója a lakodalom éjjelén csakugyan kigyuladt. A felbőszült nép bünbakot keresett, s mikor egy zsidó uzsorás szintén megjelent a tüznél, eszeveszett indulatukat fékezni ném tudva megragaták s a tüzde dobták. A szerencsétlen ember oda égett a láogok közé!

— **Munkácsy fiatalságából.** Most midőn hirneves hazánkfia közelebbről befejezett Pilátusával uj diadalokat arat Párisban, érdekes lesz a következő történetkét felemliteni, melynek hitelességéről kezeskedünk. Munkácsy tudvalevőleg a jelenleg Nagyváradon lakó Szamossytól nyerte első képzettségét s mint egyszerü asztalosinas a képiráson kivül egyebet is tanult tőle. Nagy szorgalommal haladt a festésben és Szamossy nem győzte eléggé bámulni megfigyelő tehetsége rendkivüli voltát s általában azt a tulajdonát, melynél fogva gyakran el-elmélyedt és sajátságosbnál-sajátságosabb megjegyzéseket tőn, De egészben véve mégis egyike volt a legtudatlanabb ifjaknak, a ki az egyszerü olvasásiráson és számoláson kivül egyéhez alig értett. Egy izben Gyuláról, ahol laktak volt, Aradra rándultak valami müvészeti vállalatban. Szamossy folyton maga mellett tartá a kedvelt ifjut és tanitgatá. Èpen egy olasz mester müvét kellett lemásolnia, mely Krisztus urunkat a két lator társaságában a keresztfán ábrázolja. Munkácsy mind nagyobb figyelemmel szemlélte a képet, midőn a két latorra mutatva, egyszerre megszólalt: „Ugy-e bár — mondá — ez itt Pontius: az ott meg Pilatus?“ Szamossy azonnal megmagyarázta neki a kép jelentését és Pilátusról is elmondá az elmondandókat; de ujból meggyőződvén arról, hogy tanitványának a legkezdettlegesebb dolgokról sincs biztos tájékozottsága, tehát azonnal elment könyves boltba, biblia történetet vett neki, s oktatta azután még külön a hazai történetben is. S igy, a mi akkor csak sötét sejtelemként vonult át a tanitvány lelke előtt, az később tudattá bizonyosodott a mesterben; s a kik ma Pilatusát bámulják, legtávolabbról sem fogják gondolni, hogy e nagyszerü alkotás talán akkor fogamzott meg a müvész agyában, midőn egykori mestere az olasz képről oly beható magyarázatot adott neki.

Vegyes hirek.

— **Esküvői ünnepélyek a külföldön.** A „Neue Freie Presse“-ben olvassuk, hogy a trónörökös esküvőjét a külföldön is több helyen megünnepelték. Igy Münchenben az „osztrák-magyar“-egylet e hó 9-én estve diszlakomát tartott, melyen jelen volt az ottani osztrák-magyár követ is. A magyar gyarmat Galaczbau, az esküvőt a dunagőzhajó társaság egyik pompásan felékitett gőzösén ünnepelte meg. A diszlakomán Galacz prefectje Rescano, emelt poharat az osztrák-magyar császár-királyra és királynéra. A galaczi osztrák consul pedig az első román királyi párra. — Bukarestben az esküvő előestéjén volt ünnepi lakoma, melyen az osztrák-magyar consul gróf Hoyos, a belga residens Jooris és a német követ is részt vettek. — Braila és Jassyban hasonlóképen megünnepelték az esküvő napját és a nevezetes nap emlékére mindkét helyen az osztrák-magyar alattvalók segély egyletet alapitottak. — Londonban több osztrák kereskedő kivilágitotta üzletét és lakását. Grünebaum J. raktára felett, osztrák és belga nemzeti szinekkel ékitett óriási transparent diszlett, következő felirással: Isten áldja Austria trónörökösét Rudoltot és bájos aráját!

— **Az orosz** udvarnál az uj czár és kormányzata különösen egy embernek nincsen kedvére, és ez az udvari miniszterium számvevő főnöke. Küster báró. A volt czár alatt az udvari miniszterium könnyü szerrel megkapta a pénzügyi miniszteriumtól mindamaz összegeket, melyeket a nemes báró kivánt, mert II. Sándor czár meggondolás nélkül aláirt minden féle utalványt, melyet eléje tettek. Igy aztán az udvari miniszterium milliókat „takaritott“ meg, melyek jövedelmező értékpapirokban voltak elhelyezve és köztudomásu dolog volt, hogy Küster báró kellemes foglalkozásai közé tartozik az értékpapirok szelvényeinek lényesésével foglalkozni. Ma a viszonyok megváltoztak. Az uj czár eléggé takarékos ugyan, csakhogy más irányban, mint a hogy azt Küster báró óhajtaná. Minap a czár irásztalán egy iratot talált, melyben Küster báró fejtegetvén azon körülményt, hogy az udvari szinházak a gyászidő miatt néhány százezer rubellel kevesebbet jövedelmeztek, arra kérte a czárt, hogy ezen kérvényt utalványoztassa külön a pénzügyminiszter által. A czár azonban a kérvény hátára azt irta határozatképen: „Fedezessék az udvari miniszterium megtakaritásaiból.“ Nehány nap előtt a perzsa küldöttség jött Pétervárra. Ekkor Küster báró ismét az előbbihez hasonló kérelemmel állott elő, de a czár ujra csak azt felelte; „Teremsd elő a szükséges pénzt a megtakaritott összegből.“ S igy nem lehet csodálni, hogy Küster báró nem igen van megelégedve a jelenlegi czárral.

— **Irredentista** tüntetések Triesztben. A trónörökös násza alkalmából Triesztben rendezett kivilágitásnál az irredentisták nem világitottak. A katonai takarodónál az osztrák érzelmüek beverték a sötét ablakokat. Ily módon számos ablakot zuztak össze. A kaszárnya-téren egy embert, ki a trónörökös párt éltette, megpüföltek, mivel többen azt hitték, hogy az olasz királyt éltette. Azt kiáltá ugyanis: Evviva la coppia ereditaria, s a tömeg az utóbbi szótagokat re' d' Italiára értette. Csak nagy nehezen lehetett a verekedőket szétválasztani!

— **Dingelstedt Ferenc**, a bécsi Burgszinház ismert igazgatója, tegnap hosszas betegség után meghalt Bécsben. Dingelstedt született 1814. junius 30-kán Halsdorfban, s miután a theologiai s philologiai tudományt végig hallgatta, 1836-ban tanárrá neveztetett ki Casselben. Költeményeinek első gyüjteménye (Lieder eines kosmopolitischen Nachtwächters) 1840-ben jelent meg Hamburgban. Két évvel később a würtembergi királyi udvarnál tanácsossá s a stuttgarti könyvtár őrévé nevezték ki. Közben számos kitüntetés érte, jelesül a bajor király a követségi tanácsosi czimet adományozta neki. Később Bécsbe hivták az operaszinház igazgatójának. 1867-ben Ausztriában bárói rangot kapott. Dingelstedt 1840-ben kelt össze Lutzer Jenny hires német énekművésznővel, ki többször Angliában és Olaszországban is nagy sikerrel lépett föl. Dingelstedt irt számos regényt, költeményt, s több angol és franczia remekművet ültetett át németre. Kiváló scenirozó ügyessége általában ismeretes volt.

— **Munkácsy** legujabb képét a napokban Gambetta is megszemlélte. A mester maga magyarázgatta képe részleteit. „Alig hiszem, mondá Gambetta, hogy e században hasonló nagyszerü festményt teremtettek volna. Felette áll mindannak, a mit ez évben kiállitottak. Remélem, hogy e kép nem fog végkép kimenni Párisból és végkép Franczia országé marad.“

KÖZGAZDASÁG.

A z A n k e r élet- és járadékbiztositó társaságnál 1881. márczius hóban benyujtatott összesen 600 bevallás 1,258.575 forint biztositandó összeggel, és pedig 378 bevallás 798,925 frttal halálesetre, és 222 bevallás 459,660 frttal életesetre. Kiállitva lőn 311 kötvény 595,373 frttal halálesetre, és 196 kötvény 414,231 forinttal életesetre; összesen tehát 507 kötvény 1.009.604 frttal. A havi bevétel volt 128,068 frt haláleseti dij, és 151,043 forint betételekben, összesen: 279,112 frt. Halálesetekért kifizettetett 39,542 forint.

Ez évben benyujtatott 1.631 bevallás 3.403,371 frttal, és kiállittatott 1460 kötvény: 2.951,453 frttal, ugyanezen időben bevétetett 801,058 forint; halálesetekért pedig kifizettetett 152.357 frt.

A társaság müködése kezdetétől fogva halálesetekért kifizettetett 9,978.483 ft és az 1871-1880-ik tulélési társulás (Associatio eredménye 15,702.990 frt volt.

A „Kelet“ magántáviratai.

(Magyar távirati iroda.)

Budapest, május 17. A főrendiház ma tárgyalta a hazai iparnak adandó kedvezményekről szóló javaslatot. Első szakasznak Andrássy Manó az ujonnan alapitandó aczél vagy Bessemer aczélgyáraknak, Vécsey b. pedig papirgyártásnak kiván kedvezményt adni. Kemény miniszter felszólalása után a javaslat részleteiben és változatlanul elfogadtatott, nemkülönben a szegedi pénzügyi épületek emelése iránt javaslat is. Következett a perrendtartási javaslat. Vécsey b. ellenzi, Pauler minister ajánlja elfogadását, mert az előnyöket a hátrányok nem haladják meg. Mailáth országbiró ujolag ellenzi a javaslatot, de a végrehajtási részt haladásnak tekinti és annak elfogadását kivánatosnak tartja. Zichy Nándor gr. elhalasztani kivánja. Tisza miniszterelnök megjegyzi, hogy nem lehet rögtönzöttnek mondani a javaslatot, mert 4—5 évvel ezelőtt vette kezdetét, jelen alakjában egy év óta közkézen forog. Majthényi László pártoló felszólalása után általánosságban és részleteiben elfogadtatott.

Budapest, máj. 17. Vereskereszt n ő és férfi-egyletek együttes közgyülést tartottak ma az akademiában Károly Lajos főherczeg és Klotild főherczegnő elnöklete alatt, melyben kimondatott két magyar és horvát-egylet egyesülése. Megválasztatott azon hányad, melylyel a vidéki egyletek központihoz járulnak és pedig $^1/_3$-ával járulékainak. Károly Lajos főherczeg ülés után Ráth főpolgármester és K a m m e r m e y e r polgármester vezetése mellett a városházát megtekintette főváros ajándokát. Klotild főherczegnőt vezette karjain, utánna József főherczeg, utóbb Koburg Ágost herczeg s kiséretök nép éljenzése közt lépcsőkön felvonulva a polgármester termében, tanács jelenlétében nagy figyelemmel megtekintette az ajándékok egyes darabjait s tetszését nyilvánitá müizlés és kezelésről.

Konstantinápoly, máj. 17. Porta kifogásait visszavonván ismét kedvező hangulat uralkodik. Ma ismét teljes ülést tartanak a nagy követek.

London, május 17. Képviselőházban Gladstone kijelenti, hogy Tunis és Törökország viszonya évek óta levél váltást képez Franciaország ellen csak hiteles értesités alapján lehetne vádat emelni. Irországi Agrarius törvénynel kijelenti, hogy elvetés eseten kormány leköszönni kényszerülne. Dilke kijelenti, hogy orosz zsidó üldözésben Oroszország, maga tesz lépéseket.

Pétervàr, máj. 17. Császári ukáz felmenti Lorisz Melikovot és helyébe Ignatievet nevezi ki belügyminiszternek. Osztrovszky államtitkár lesz uradalmi miniszter. Odesszában, Szmelában, Romniban és több városban megtámadták a zsidókat. Katonaság csak Szmelában lépett közbe.

Zágráb, május 17. A tanácsküldöttsége viszi Budapestre város ajándékát horvát ékkövekkel diszitett arany diadémot.

Budapest, május 17. A város diszitése az ünnepélyek alkalmára nagyban foly, az utczák már is pompás látványt nyujtanak. Esténként próbavilágitás van naponként villanynyal, mely vakitó fénynyel fogja a fogadás estéjén a várost kivilágitani.

Varsó, május 16. Varsó több utczáján falragaszok által a zsidók üldözésére hivják fel a népet. És valóban a zsidónegyed egyik részében kihágásokat követtek el, melyeknek azonban semmi káros eredményei nem voltak. A varsói sajtó egyhangulag inti a lakosságot, hogy a falragaszok felszólitásának ne tegyen eleget.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Magyar kir. államvasutak menetrendje.

(Keleti vonal.)

Érvényes 1880. évi september hó 10-étől.

Nagyvárad—predeali irány.

Állomások		Gyors-vonat 2. sz. óra	Gyors-vonat 2. sz. percz	Személy-vonat 4. sz. óra	Személy-vonat 4. sz. percz	Teher-vonat 42. sz. óra	Teher-vonat 42. sz. percz
Budapest	Elind.	10	05	6	55	6	05
Czegléd	„	11	33	10	20	9	15
Püspök-Ladány	„	1	51	2	22	1	56
Nagyvárad (Vendéglő)	Érk.	3	16	4	30	5	25
Nagy-Várad	Elind.	3	21	5	10	6	30
Várad-Velencze	„	—	—	5	19	6	43
Fugyi-Vásárhely	„	—	—	5	30	7	05
Mező-Telegd	„	3	52	5	52	8	00
Elesd	„	—	—	6	10	9	03
Rév	„	4	27	6	34	10	00
Csucsa (Vendéglő)	„	5	24	7	38	12	20
Bánffy-Hunyad	„	5	57	8	15	2	00
Sztána	„	—	—	8	36	2	34
Egeres	„	—	—	9	00	3	20
Magyar-Gorbó	„	—	—	9	14	3	42
Magyar-Nádas	„	—	—	9	30	4	20
Kolozsvár (Vendéglő)	Erkez.	7	04	9	50	4	52
Kolozsvár	Elind.	7	14	10	14	5	20
Apahida	„	—	—	10	36	6	00
Kolozs-Kara	„	—	—	10	47	6	18
Virágosvölgy	„	—	—	11	28	7	26
Gyéres	„	8	26	12	04	8	49
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erkez.	8	47	12	38	9	41
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	50	12	48	9	30
Maros-Ujvár	„	—	—	12	56	9	42
Felvincz	„	—	—	1	03	10	00
Nagy-Enyed	„	9	16	1	27	11	00
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erkez.	9	32	1	47	11	35
Tövis (Vendéglő)	Elind.	9	39	2	07	12	34

Állomások		Gyors-vonat 2. sz. óra	Gyors-vonat 2. sz. percz	Személy-vonat 4. sz. óra	Személy-vonat 4. sz. percz	Teher-vonat 42. sz. óra	Teher-vonat 42. sz. percz
Karácsonfalva	„	—	—	2	35	1	28
Balázsfalva	„	10	08	2	50	2	01
Hosszu-Aszó	„	—	—	3	07	2	28
Mikeszásza	„	—	—	3	23	2	59
Kapus (Elágazás Nagy Szeben felé)	Erkez.	10	41	3	41	3	28
Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	48	3	51	3	52
Medgyes	„	11	02	4	11	4	37
Eczel	„	—	—	4	30	5	08
Erzsébetváros	„	11	24	4	44	6	00
Dános	„	—	—	5	04	6	39
Segesvár (Vendéglő)	Erkez.	11	51	5	22	7	09
Segesvár	Elind.	12	11	5	32		
Héjasfalva	„	12	26	5	50		
Erked	„	—	—	6	28		
Bene	„	—	—	6	50		
Kacza	„	—	—	7	11		
Homoród-Kőhalom	„	1	29	7	29		
Alsó-Rákos	„	—	—	7	56		
Agostonfalva	„	2	04	8	18		
Köpecz	„	—	—	8	26		
Apácza	„	2	24	8	51		
Mogyoros	„	—	—	9	04		
Földvár	„	2	44	9	23		
Botfalu	„	—	—	9	40		
Brassó	„	3	25	10	12		
Derestye Illetfalu	„	—	—	10	31		
Tömös	„	4	03	11	07		
Predeal	Erkez	4	28	11	39		
Bukarest	„	10	35	9	00		

Kocsárd—marosvásárhely

Állomások		Vegy. von. 112. sz. Minden nap óra	perc	Vegyes v. 116. sz. Minden nap óra	perc
Kocsárd (vend.)	Ind.	9	10	4	00
Kecze	„	9	46	4	36
Maros-Ludas	„	10	18	5	08
Maros-Bogát	„	10	29	5	19
Csapó-Radnóth	„	11	13	6	05
Nyárádtő	„	12	02	6	54
M.-Vásárhely	Érk.	12	26	7	18

Tövis—gyulafehérvár

Állomások.		Vegy. von. 212 sz. Minden nap óra	perc	Vegy. v. 214. sz. Minden nap óra	perc
Tövis (vendéglő)	Ind.	2	39	8	20
Gyulafehérvár (v.)	Érk.	3	11	9	10
Gyulafehérvár (v.)	Ind.	3	26	—	—
Arad	Érk.	11	50	—	—

Kapus—nagyszeben

Állomások.		Vegyes v. 312 sz. Minden nap óra	perc	Vegyes v. 316 sz. Minden nap óra	perc
Kapus (vendéglő)	„	11	10	4	25
Nagy-Selyk	„	11	49	5	02
Ladámos	„	12	34	5	45
Vizakna	„	1	14	6	23
Nagy-Szeben	Érk.	1	41	6	50

Jegyzet. A vastagabb keretbe nyomatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számitott éjjeli időt jelentik.

Sz. 2034—1881.
urb.

Hirdetmény.

A gyulafehérvári kir. törvényszék részéről ezennel közhirré létetik, miszerint m.-sülyei birtokos br. Radák Ádám és Sándor Gyuta, a m.-sülyei határ tagositás megengedhetőségéért kérést adván be, ezen kérés tárgyalására s az adatok hivatalbóli beszerzésére kebli kir. biró László József küldetett ki.

A kérés feletti tárgyalás határnapjául **1881 junius hó 2-dik délelőtti 9 órája** tűzetik ki a helyszinén M.-Sülyén, melyre az összes érdekelt felek azon megjegyzéssel idéztetnek meg, miszerint a tárgyaláson meg nem jelenő birtokos birtoka a tagositást kérők javára fog beszámittatni, egyuttal értesittetnek érdekelt felek, miszerint a tagositás iránti kérést alólirt k. törvényszéknél betekinthetik.

A gyulafehérvári kir. törvényszék urbéri biróságának 1881. évi matius hó 28-án tartott tanács üléséből.

A kir. törvényszék elnöke:

Klestinszky jegyző. **Joksmann Nándor.**

(263) 3—3

Sz. 4260—1881. Másolat.

Árlejtési hirdetés.

A B. Hunyad-hidalmási uton N,-Almáson felül, a tégláknál levő hid kiépitése folyó hó **23 án d. e. 10 órakor** a megyeházánál megtartandó árlejtésen ki fog adatni.

Kikiáltási ár 834 frt 76 kr.

Árlejteni szándékozók a kikiáltási ár 5%-át bánat pénzül kötelesek előre letenni, melyet vállalkozó a vállalati összeg 10%-ra kiegészíteni tartózik.

Költségvetés, terv és részletes feltételek az aljegyző iródában megtekinthetők.

Kolozsmegye alispánjától,
Kolozsvártt, 1881. május 6-án.

Gyarmathy Miklós,
alispán.

(265) 2—3

K.-Monostori

PALACZK-SER.

Vidékre megrendelhető
a k.-monostori serháznál.
1 láda (25 üveg) ára 6 frt 50kr.

a kolozsvári vasúti állomáshoz zsállitva.

Az üress üvegek 8 krjával, jó karban levő láda 5 kiba visszavevődik.

Bérmentve viszaküldve.

(231) 8—10

Törvényesen tételezett vigneta.

A czimszalagnak utánozása hatóság által megbüntettetik.

DRÉHER ANTAL

kiviteli palaczk-sör.

a hamisitatlanság biztositása mellett kizárólagosan **csakis**

Dreher Antal
serfőzdéjében Kőbányán,
vagy
Budapesten
Dietrich és Gottschlig

cs. kir. udv. szállitók és DREHER ANTAL főraktárnokainál megrendelhető.

Árjegyzék ingyen és bérmenten küldetik. Árusitók (szükséglet szerint kedvezményi árakban részesittetnek

Oly palaczksörért melynek czim szalagán a „Dietrich és Gottschlig“ vezérügynökök neve előnem tordul, a főződe jótállást nem vállal. (245) 4—10

NYUJTSUNK KEZET A SZERENCSENEK!

400,000 márk

tőnyereményre kedvező alkalmat nyujt az állam által helybenhagyott és **biztositott legujabbi nagymérvü sorsjáték**

Ezen legujabb terv szerint berendezett sorsjáték azon előnynyel bir, hogy ne hány hó alatt 7 huzása 51,700 nyereménynek biztos kihuzása történik, melyek közt 400,000 márk tőnyeremény. Azonkivül még a következő nyeremények vannak u. m.:

1	nyeremény	250,000	márk.	1	nyeremény	12,000	márk
1	„	150,000	„	24	„	10,000	„
1	„	100,000	„	5	„	8,000	„
1	„	75,000	„	54	„	5,000	„
1	„	50,000	„	105	„	3,000	„
2	„	40,000	„	263	„	2,000	„
3	„	30,000	„	631	„	1,000	„
1	„	25,000	„	873	„	5,00	„
2	„	20.000	„	1,050	„	300	„
12	„	15,000	„	28,860	„	138	„

A huzások tervszerint hivatalosan állapittatnak meg.

Az első és legközelebbi az államtól biztositott pénzsorsoláshoz való sorsjegyek ára:

1 eredeti egész sorsjegy 6 márk vagyis $3^1/_2$ o. ért. frt.
1 „ fél „ 3 „ „ $1^3/_4$ o. ért. frt.
1 „ $^1/_4$ „ $1^1/_2$ „ „ 90 kr.

A megrendelések posta utján beküldendő összegekre a legnagyobb pontossággal teljesittetnek és az ország czimerével ellátott sorsjegyek az illetőknek beküldetnek.

A megrendelésekhez szükségelt **czimlapokat mellékelve küldjük** használat végett a játék tervével együtt dij nélkül, a melyben a nyeremények becsztása és osztályozása, valamint az illető befizetések láthatók, azonfölül a nyeremények jegyzéke minden huzásról az érdekelt felekuek haladéktalanul megküldetik.

A nyeremények kifizetése állambiztositék mellett pontosan történik azonban a Magyarország minden nagyobb városában létező összeköttetéseinknél fogva a felek kivánságára egyenesen kézhez fizettetik.

Gyűjtődénk mindeddig különös szerencsének örvendett, és már számtalanszor nagy nyereményeket fizettünk ki érdekelt feleinknek, u. m.: **250,000, 225.000, 150,000, 100,000, 80,000, 60,000, 40,000** stb.

A szilárd alapokra fektetett vállalatnál mindenütt bizva számithatunk élénk részvételre, ennélfogva kérjük, hogy a megrendeléseket annál könnyebben teljesithessük, azokat mielőbb mindenesetre pedig még **folyó év május 31-ke** előtt beküldeni szivesked jenek

KAUFMANN & SIMON

bank- és váltóüzlete Hamburgban.

U. I. Az ezáltal bennünk helyezett bizalmat köszönettel vesszük s a midőn ezen uj sorsolás kezdetével szives részvételre felkérnők, továbbra is iparkodni el nem mulasztandjuk pontos és reelle szolgálatunk által tisztelt érdekeltjeink teljes egelégedését kiérdemelni. (210) 2—6

Igen fontos mindenkinek!

Miután elhatároztam, hogy ezentul csakis megrendelésekkel foglalkozom, ennek következtében **a raktárom**ban levő nagy mennyiségü

férfi, női és gyermek lábbelieimet

a mig a készlet tart.

leszállitott áron elárusitani,

s mint több országos és világkiállitáson kitüntetett solid és tartós, csin és feltünő olcsóság tekintetében bármely gyárral versenyző czikkeket ajánlom a n. é. közönség figyelmébe.

Tisztelettel
Matutsek József.
fötér, 17. szám.

(556) 40—100

Nyomatott a „KELET“ nyomdájában Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.